

POSTANOWIENIE

Dnia 9 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 9 września 2024 r.,
sprawy **K.C.**
skazanego z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. i in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 18 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 130/23,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Sieradzu
z dnia 14 listopada 2022 r., sygn. akt II K 3/22,

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu skazanego K.C. – adw. J.G. (Kancelaria Adwokacka w W.) kwotę 1.476 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych), w tym 23% VAT, tytułem opłaty za sporządzenie i wniesienie kasacji;**
- 3. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i wydatkami tego postępowania obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Sieradzu, wyrokiem z dnia 14 listopada 2022 r., sygn. akt II K 3/22, w odniesieniu do K.C.:

1. uznał go oraz trzech innych współoskarżonych za winnych tego, że w dniu 16 marca 2021 r., w miejscowości G., gminy B., pow. W., woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu, z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia A.C., w związku z dokonaniem rozbojem, używając przemocy polegającej na popchnięciu i przewróceniu pokrzywdzonego na łóżko, a następnie siadaniu na ciele pokrzywdzonego, w tym na górnej części jego korpusu oraz silnym dociskaniu mu głowy kolanem, kneblowaniu ust i zatykaniu nosa, krępowaniu jego rąk i nóg spowodowali liczne obrażenia ciała w postaci wylewów krwawych w tkankach miękkich twarzy i szyi oraz mięśniach szyi, złamania chrząstki tarczowatej, wylewów krwawych w przydanie tętnicy szyjnej wspólnej obustronnie, obrzęku płuc i mózgu, ogniskowej rozedmy płuc, czym doprowadzili do śmierci pokrzywdzonego A.C. poprzez uduszenie gwałtowne w mechanizmie mieszanym – zadławienia, zatkania otworów oddechowych, unieruchomienia klatki piersiowej, a następnie dokonali zaboru w celu przywłaszczenia należących do pokrzywdzonego rzeczy w postaci portfela z zawartością pieniędzy w kwocie 2.500 zł, dowodu osobistego, prawa jazdy i kart bankomatowych oraz samochodu osobowego marki F. o nr rej. (...) o wartości 4.500 zł, to jest mienia o łącznej wartości 7.000 zł, czym działali na szkodę A.C. tj. popełnienia przestępstwa z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. i art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za które na podstawie art. 148 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 15 lat pozbawienia wolności;
2. uznał go oraz trzech innych współoskarżonych za winnych tego, że:
 - a) w dniu 16 marca 2021 r., w W., woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu, dokonali kradzieży z włamaniem w ten sposób, że używając uprzednio skradzionej karty bankomatowej na dane A.C. oraz kodu PIN pokonali zabezpieczenie dostępu do rachunku bankowego pokrzywdzonego A.C., a następnie z urządzenia bankomatowego dokonali wypłaty i zaboru w celu przywłaszczenia

gotówki w kwocie 2.000 zł, czym działali na szkodę A.C., tj. popełnienia przestępstwa z art. 279 § 1 k.k.,

- b) w dniu 16 marca 2021 r., w W., woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu, dokonali kradzieży z włamaniem w ten sposób, że używając uprzednio skradzionej karty bankomatowej na dane A.C. oraz kodu PIN pokonali zabezpieczenie dostępu do rachunku bankowego pokrzywdzonego A.C., a następnie z urządzenia bankomatowego dokonali wypłaty i zaboru w celu przywłaszczenia gotówki w kwocie 450 zł, czym działali na szkodę A. C., tj. popełnienia przestępstwa z art. 279 § 1 k.k.

i przyjmując, że czyny te zostały popełnione w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności i wchodzą w skład ciągu przestępstw określonego w art. 91 § 1 k.k., na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

3. uznał go za winnego tego, że:

- a) w dniu 16 marca 2021 r. na trasie od miejscowości G. gminy B., powiatu W., województwa [...], do W., województwa [...], prowadził po drodze publicznej samochód osobowy marki F. o nr rej. (...), czym nie zastosował się do zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczonego wobec niego wyrokiem Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 22 października 2020 r., o sygn. akt II W 510/20, tj. popełnienia przestępstwa z art. 244 k.k.,
- b) w dniu 5 marca 2021 r. w S., woj. [...], prowadził po drodze publicznej samochód marki M. o nr rej.(...), czym nie zastosował się do zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczonego wobec niego wyrokiem Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 22 października 2020 r., o sygn. akt II W 510/20, tj. popełnienia przestępstwa z art. 244 k.k.

i przyjmując, że czyny te zostały popełnione w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności i wchodzą w skład ciągu

przestępstw określonego w art. 91 § 1 k.k., na podstawie art. 244 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

4. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wobec ww. i wymierzył mu karę łączną w wymiarze 16 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając podstawie art. 63 § 1 i 5 k.k. na jej poczet okres tymczasowego aresztowania.

5. na podstawie 42 § 1a pkt 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec niego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat.

6. rozstrzygnął w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz kosztów procesu.

Z orzeczeniem tym nie zgodził się obrońca K.C., który zaskarżył je w całości apelacją, podnosząc zarzuty:

- 1) obraży przepisów prawa materialnego w postaci w art. 148 § 2 pkt 3 k.k. poprzez jego błędne zastosowanie, polegającej na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się zarzucanej mu zbrodni zabójstwa działając wspólnie i w porozumieniu z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia A. C., podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy, uwzględniając zarówno przedmiotowe jak i podmiotowe okoliczności zdarzenia, nagłość działań i udanie się do pokrzywdzonego w celu odbioru należnych pieniędzy, nie pozwala że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia pokrzywdzonego A.C., podczas gdy oskarżony K.C. nie chciał pozbawić życia A.C., natomiast pozwala na przyjęcie kwalifikacji prawnej czynu z art. 156 § 3 KK, ewentualnie 155 k.k.;
- 2) naruszenia art. 7 k.p.k., który mógł mieć wpływ na treść orzeczenia, poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego w sposób wykraczający poza swobodną ocenę dowodów i uchybiający zasadzie bezpośredniości, a w konsekwencji błędu w ustaleniach faktycznych, który mógł mieć wpływ na treść orzeczenia, polegającego na ustaleniu przez sąd pierwszej instancji, że oskarżony K.C. popełnił zarzucany mu w punkcie IV wyroku czynu;
- 3) rażącej niewspółmierności kary 16 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdyż prawidłowa ocena okoliczności jej wymiaru uzasadnia

orzeczenie jej w niższej wysokości, zwłaszcza że oskarżony był sprawcą młodocianym w dacie czynu.

W konsekwencji wniósł o zmianę kwalifikacji prawnej czynu opisanego w punkcie I wyroku i zastosowanie art. 156 § 3 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k., ewentualnie art. 155 k.k. oraz obniżenie wymierzonej kary pozbawienia wolności do wymiaru w dolnych granicach ustawowego zagrożenia, uniewinnienie oskarżonego w zakresie czynu opisanego w punkcie IV wyroku, względnie uchylenie orzeczenia sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania. Wystąpił także o zasądzenie kosztów obrony z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 18 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 130/23 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że do podstawy prawnej wymiaru kary za czyn przypisany w punkcie 1 dodał art. 4 § 1 k.k., utrzymując go w mocy w pozostałej części. Zasądził także m.in. na rzecz obrońcy z urzędu K.C.koszty nieopłaconej pomocy prawnej oraz zwolnił ww. od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Kasację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanego K.C., który wyrok sądu drugiej instancji zaskarżył w całości, zarzucając mu *„rażące naruszenia prawa materialnego oraz prawa procesowego, które mogły mieć wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:*

- *rażące naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci w art. 148 § 2 pkt 3 k.k. poprzez jego błędne zastosowanie, polegającą na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się zarzucanej mu zbrodni zabójstwa działając wspólnie i w porozumieniu z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia A.C., podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy, uwzględniając zarówno przedmiotowe jak i podmiotowe okoliczności zdarzenia, nagłość działań i udanie się do pokrzywdzonego w celu odbioru należnych pieniędzy, nie pozwala na przyjęcie że oskarżony K.C. działał z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia pokrzywdzonego A.C., podczas gdy oskarżony K.C. nie chciał pozbawić życia A.C., natomiast pozwala na przyjęcie kwalifikacji prawnej czynu z art. 156 § 3 KK, ewentualnie 155 k.k*

- *art. 7 k.p.k. w związku z art. 433 § 1 i 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., poprzez nienależyte rozważenie podniesionych w apelacji zarzutów dotyczących naruszenia zasad procedowania, w wyniku których dokonano całkowicie błędnej oceny zeznań świadków w ramach swobodnej oceny dowodów, co w konsekwencji doprowadziło do uznania za całkowicie niewiarygodne wyjaśnień oskarżonego, w następstwie czego doszło do niezasadnego utrzymania w mocy zaskarżonego orzeczenia Sądu I instancji”.*

Jednocześnie skarżący wniósł o uchylenie wyroków sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Sieradzu do ponownego rozpoznania, a także zasądzenie kosztów obrony z urzędu w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych, które to koszty nie zostały poniesione w całości ani w części „według stawek za czynności adwokackie z wyboru z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 2022 roku sygn. SK 78/21”.

W pisemnej odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k., co upoważniało do jej rozpoznania i oddalenia na posiedzeniu.

Z uwagi na charakter podniesionych przez skarżącego zarzutów, na wstępie koniecznym jest poczynienie kilku uwag natury ogólnej. Przede wszystkim przypomnieć należy, że kasacja przysługuje stronie od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie (art. 519 k.p.k.). Dlatego też określone zarzuty kasacyjne winny być kierowane w stosunku do wyroku sądu *ad quem*, a nie sądu pierwszej instancji. Ponadto zgodnie z art. 523 § 1 zd. pierwsze k.p.k. ten nadzwyczajny środek zaskarżenia może być wniesiony wyłącznie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że z drugą z wymienionych przesłanek możemy mieć do czynienia wówczas, gdy zarzuty sformułowane w środku odwoławczym zostaną w ogóle pominięte przez sąd *ad quem* (art. 433 § 2 k.p.k.), bądź w sytuacji, w której wprawdzie staną się przedmiotem rozważań sądu

odwoławczego, lecz w sposób odbiegający od wymogu rzetelnej ich oceny (art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.). Niemniej jednak jak wielokrotnie podkreślała najwyższa instancja sądowa, zachowanie owej rzetelności badać jednak należy przez pryzmat argumentacji zaprezentowanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a nie subiektywnego odczucia niezadowolenia z treści tego orzeczenia. W praktyce nienależyta kontrola odwoławcza może zostać uznana za inne rażące naruszenie prawa o istotnym wpływie na treść orzeczenia w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. wówczas, gdy będzie ona jedynie iluzoryczna, ogólnikowa, schematyczna i nie ustosunkowująca się *in concreto* do istoty zarzutów (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 22 września 2022 r., III KK 400/22). To na autorze kasacji spoczywa obowiązek wskazania konkretnych zarzutów apelacyjnych, z którymi wiąże naruszenie standardu rzetelnej kontroli odwoławczej oraz uzasadnienia swego stanowiska w odniesieniu do argumentacji (lub jej braku) sądu *ad quem*.

Odnosząc powyższe rozważania do pierwszego z zarzutów kasacyjnych zauważyć należy, że skierowany jest on w stosunku do orzeczenia sądu *a quo*, tym samym nie spełnia wymogów określonych w art. 519 k.p.k. Sąd odwoławczy w zasadniczej części utrzymał bowiem wyrok sądu *meriti* w mocy, co oznacza, że nie stosował art. 148 § 2 pkt 2 k.k., *ergo* nie mógł go naruszyć (*vide* postanowienie SN z dnia 28 października 2021 r., III KK 386/21). Zmiana orzeczenia pierwszoinstancyjnego w odniesieniu do tego czynu polegała wyłącznie na uzupełnieniu podstawy prawnej wymiaru kary o art. 4 § 1 k.k. W takim układzie procesowym sąd *ad quem* kontrolował jedynie prawidłowość zastosowania przez sąd pierwszej instancji wskazanego przez skarżącego przepisu prawa materialnego. Powyższe okoliczności w zasadzie przesądzają o oczywistej bezzasadności zarzutu naruszenia przez sąd odwoławczy art. 148 § 2 pkt 2 k.k. (w treści zarzutu omyłkowo wskazano art. 148 § 2 pkt 3 k.k.). Oceny tej nie może zmienić nawet odczytanie tego zarzutu jako próby zakwestionowania rzetelności rozpoznania awizowanego w apelacji naruszenia prawa materialnego. Po pierwsze, lektura uzasadnienia kasacji prowadzi do wniosku, że skarżący w istocie pod pozorem obrazy art. 148 § 2 pkt 2 k.k. kwestionuje prawidłowość rekonstrukcji zamiaru zabójstwa A.C.. Tymczasem ustalenia w zakresie strony podmiotowej przypisanego czynu stanowią komponent podstawy faktycznej wyroku i nie

podlegają weryfikacji na etapie postępowania kasacyjnego z uwagi na ograniczenia wynikające z art. 523 § 1 k.p.k. (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 4 kwietnia 2024 r., II KK 84/24). Po drugie zaś, sąd *ad quem* kwestii zamiaru zabójstwa poświęcił znaczną część uzasadnienia swego wyroku. Rozważania w tym zakresie znajdują się na trzech stronach i w sposób merytoryczny odnoszą się do wątpliwości skarżącego, w tym braku podstaw do przyjęcia łagodniejszej kwalifikacji prawnej z art. 156 § 3 k.k., bądź art. 155 k.k. Skarżący nie przedstawił żadnych argumentów przemawiających za rażącą wadliwością przeprowadzonej w tym zakresie kontroli odwoławczej, która miałaby wpływ na treść zaskarżonego wyroku, jedynie polemizując ze stanowiskiem sądów obu instancji.

Powyższe uwagi dotyczą również drugiego z podniesionych zarzutów. Nie sposób bowiem zaprzeczyć, że sąd odwoławczy odniósł się do kwestii rzekomego naruszenia art. 7 k.p.k., nie dostrzegając na wcześniejszym etapie wadliwości oceny dowodów, w tym wyjaśnień oskarżonych. W tym miejscu należy przypomnieć, że w judykaturze od dawna utrwalony jest pogląd, że stopień szczegółowości rozważań sądu odwoławczego, poczynionych w wykonaniu dyspozycji art. 457 § 3 k.p.k., uzależniony jest od jakości oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji. Jeżeli ocena ta jest wszechstronna, pełna, logiczna i wsparta zasadami doświadczenia życiowego, słowem – odpowiadająca całkowicie wymogom nałożonym przez art. 7 k.p.k., to wówczas sąd odwoławczy zwolniony jest od równie drobiazgowego odniesienia się do zarzutów apelacji, kwestionujących w rzeczywistości rzeczoną ocenę (zob. postanowienie SN z dnia 17 stycznia 2007 r., IV KK 471/06, OSNwSK 2007, nr 1, poz. 183). Zwłaszcza w sytuacji, gdy – tak jak w niniejszej sprawie – argumentacja skarżącego cechuje się znacznym stopniem ogólności. W tym kontekście godzi się jedynie zauważyć, że choć w apelacji i kasacji obrońca podważa ocenę zeznań świadków, to jednak w żadnym miejscu nie wskazuje których konkretnie.

Reasumując, sąd *ad quem* nie dopuścił się rażącej obrazę przepisów prawa materialnego i procesowego przywołanych w kasacji, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a przeprowadzona kontrola odwoławcza była rzetelna. Z tych też względów, nie stwierdzając bezwzględnych przyczyn

odwoławczych, Sąd Najwyższy orzekł o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

W związku z tym, że nadzwyczajny środek zaskarżenia został sporządzony i wniesiony przez obrońcę z urzędu, Sąd Najwyższy, z tytułu dokonania tych czynności, zasądził na rzecz obrońcy opłatę w kwocie 1.476 zł, w tym 23 % VAT. Rozstrzygnięcie w tym przedmiocie wydano na podstawie § 2, 3, 4 ust. 1 i 3, 17 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2024 r., poz. 763). W tym zakresie nie było potrzeby odwoływania się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 2022 r., sygn. SK 78/21, albowiem poddany w tym orzeczeniu kontroli konstytucyjnej akt prawny utracił moc, będąc zastąpionym ww. rozporządzeniem, które zrównuje stawki dla adwokatów z urzędu z opłatami dla adwokatów z wyboru.

Mając na uwadze trudną sytuację majątkową skazanego, Sąd Najwyższy, kierując się treścią 624 § 1 k.p.k., zwolnił go od kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne, a wydatkami tego postępowania obciążył Skarb Państwa.

Z tych też względów orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[ms]